Anul LIX. Sibiiu, Marți 14/27 Iunie 1911. *Nr. 63.*

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
pentru Sibiiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile
să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiiu, str. măcelarilor 45.
Corespondențele
să se adreseze Redacției „Telegrafului Român", str. măcelarilor Nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de treiori 30 fil. rândul cu litere garmond.

Nr. 1846 Școl. 1911.

Circulară

cătră toate oficiile protopresbiterale, parohiale și cătră toți învățătorii dela școalele confesionale din arhidieceza Transilvaniei.

Conferințele învățătorești din anul acesta vor fi iarăș conferințe tractuale. Ele se vor ținea în două zile consecutive ale lunei lui Octomvrie, cari zile se vor fixa de cătră comisarii consistoriali (protopresbiterii), potrivit împrejurărilor locale din fiecare protopopiat. Terminul fixat se va publica și în „Telegraful Român", deodată cu programul conferinței.

Prin circulara noastră Nr. 9581 școl. 1910 am fixat ca temă generală de desbatere la conferințele din anul acesta *Studiul Religiunii.* Ținând cont de principiul exprimat în această circulară că: „programul conferinței trebue să aibă în fiecare an un anumit caracter: în el trebue să fie o unitate, *un* spirit", programele stabilite de cătră singuraticele conferințe din 1910, au fost supuse din partea noastră unor schimbări radicale.

Cum în timpul cel mai scurt se va pune în practică noul *Plan de învățământ*, însoțit de un bogat *Indreptar metodic*, și cum deocamdată nu e cu putință să organizăm cursuri de vară pentru învățători, în cari să se desbată temeinic părțile singuratice ale acestui plan, am aflat de bine a organiza conferințele învățătorești în forma unor cursuri metodice, cari să desbată și să adâncească, rând pe rând, toate materiile de învățământ, atât teoretic cât și practic.

Fiind în școalele noastre obiectul cel mai însemnat Religiunea, în anul acesta se va tracta în conferințe pe larg *acest* obiect de învățământ. La aceste conferințe vor trebui să ia parte și toți catecheții noștri dela școalele străine, având a se prezinta și cu lucrări teoretice sau practice, după cum vor fi însărcinați de către comisarii consistoriali. Pentru participare li se cuvin și lor diurne, întocmai ca învățătorilor.

Programul conferințelor din anul acesta va trebui stabilit în modul următor:

In *cuvântul de deschidere* va trebui să se tracteze despre „*Studiul Religiunii în școalele noastre poporale*" (principii, căi și mijloace). Celelalte puncte vor trebui întocmite așa, că se numesc, încă de pe acum, din partea dlor comisari câte *opt* învățători ca *proponenți* pentru fiecare tract. Șease din aceștia vor avea să studieze materialul din Religie al singuraticelor clase pe baza planului de învățământ și a îndreptarului metodic, — spunând, scurt și precis: ce e esențial în materialul respectiv, ce se poate omite, constrâns de împrejurări, fără ca educația religioasă să sufere, și cum să se predee învățământul în diferitele clase: ideile de căpetenie să se formuleze de către proponenți în *poziții*, spre a se discuta apoi de către toți membrii conferinței.

Dintre acești proponenți trei inși vor avea să ție și câte o lecție practică de religie din materialul clasei cu care s'au ocupat, demonstrând și în practică aceea ce au stabilit în teorie. Lecțiile să se ție cu elevii cl I., a III-a și a V-a + VI.

In afară de cei șease proponenți mai trebuesc însărcinați doi proponenți cu lucrări, și anume: unul să se ocupe într'o disertație cu manualele de Religie și de literatura didactică religioasă, cuprinzând aici și cele mai bune cărți de Metodică a învățământului religios. Tot aici trebue să vie vorba și despre Sf. Scriptură ca mijloc de învățământ, despre putința întrebuințării ei în școală, despre necesitatea unei „Biblii școlare", apoi despre lectura literaturei religioase care s'ar putea face în școala noastră, de toate zilele și de repetiție ș. a.

Al optulea proponent va vorbi mai deaproape despre educația religioasă în școală și în biserică cu ajutorul cântărilor, bisericești și religioase, a tablourilor religioase, a mergerii la biserică, a sărbărilor școlare cu caracter religios (Sf. Andreiu și Hramul școalei), a irozilor și a colindelor.

Tratându-se în chipul acesta prin opt proponenți învățământul religios, se vor putea adânci toate problemele de educație religioasă, și participanții la conferențe se vor alege la sfârșit cu idei clare și cu metode potrivite, cari să facă cât mai curând posibil un avânt al creșterii religioase, care la noi nu e în progres.

Punctele acestea vor reclama cam trei ședințe de ale conferențelor. În afară de ele mai poate încăpea în propramul conferențelor din anul acesta și *Darea de seamă despre mișcarea pedagogică literară la Români în anul școlar 1910/911, Darea de seamă despre starea învățământului din tract în anul 1910/911 și Darea de seamă despre activitatea extrașcolară a fiecărui învățător.* Legendele și tradițiile din satul său, pe cari era vorba să le prezinte tot în anul acesta fiecare învățător, se amână pe anul viitor, când în legătură cu „Limba română" își vor putea găsi și o aplicare mai potrivită.

*

In vederea bunei reușite a conferințelor astfel organizate, domnii comisari sunt poftiți a lua cât mai în grabă dispoziții pentru numirea proponenților, atât dintre învățători cât și dintre catiheți, ținând cont, întrucât se poate, de măsurile pe cari le-au luat conferințele din 1910. Dacă până în Septemvrie nu va apărea Planul de învățământ pentru mitropolia noastră, ca bază a desbaterii materialului din Religie, se va lua planul dela 1909. Deosebirile între planul cel nou și între acesta vi se vor comunica atunci, înainte de conferințe.

Cu acest prilej vi se mai aduce la cunoștință, că Veneratul Sinod arhidiecezan a încuviințat, prin conclusul său Nr. 34/1911, diurne de 5 cor. pe zi, plus cheltuelile de drum, pe sema învățătorilor pentru participare la conferințe.

Sibiiu, din ședința consistorului arhidiecezan, ca senat școlar, ținută la 2 Iunie 1911.

Consistorul arhidiecezan.

Formă și fond.

Incă în fragedele noastre tinerețe facem cunoștință cu rugăciuni, psalmi, imnuri, versuri biblice și alte multe cântări sfinte. Unele din ele le învățăm pe din afară, le știm rosti și cânta fără greș, dar mintea noastră de copil nu ne ajută în destul, ca să pătrundem și cuprinsul lor adânc. Mai târziu, ca oameni vârstnici, când cu mintea mai matură am putea pătrunde mai cu înlesnire adâncimile învățăturilor creștine și rostul lor pentru firea omenească, ne prind valurile vieței și cele ale lumei ne preocupă atât de mult, încât gândul nostru numai arareori se abate pe la cele sfinte. Mai uităm din cele ce am învățat ca copii, păstrăm însă obiceiul strămoșesc de a cerceta biserica și a ne împlini datorințele față cu ea, așa precum le înțelegem fiecare. Ne închinăm, vezi Doamne și noi ca creștini, și încât nu suntem cuprinși și în lăcașul lui Dumnezeu tot de ale lumei, ascultăm, mai mult sau mai puțin distrași, la cele ce se rostesc și se cântă acolo, și ne impresionăm de regulă mai tare de *cum*, decât de *ce* se rostește și se cântă. Unii dintre noi, mai ales cei ce s'au desfăcut din massa poporului și au cercetat școli înalte în orașe străine,

FOIȘOARĂ.

Un memoriu.

(Urmare).

Statul improvizase, după întemeierea universității, din cărțile găsite la colegiul Sf. Sava, o mică bibliotecă, căreia îi dăduse numele de „Biblioteca Centrală" și pe care o instalase în câteva odăi din Universitate; a lăsat-o însă fără local potrivit și îndestulător fără personal statornic și priceput și fără o dotațiune care să-i permită o desvoltare serioasă. Când trebuințele Universității au reclamat, biblioteca a fost mutată de două ori în case închiriate — firește nepotrivite din toate punctele de vedere. La 1901 ea a fost cedată — prin lege specială — Academiei spre a fi folosită împreună cu colecțiunile mult mai însemnate ale acestei instituțiuni.

*

Biblioteca Academiei, luând după 1884 o desvoltare repede, deși dispunea de foarte modeste mijloace bănești, în curând nu i-au mai fost îndestulătoare cele trei încăperi pe cari Academia le ocupa în Universitate.

Ministrul instrucțiunii publice dela 1890, d-l Teodor Rosetti, apreciind marea însemnătate culturală a activității Academiei, care la 1879 a fost înălțată prin lege specială la situația de „Institut Național", și a colecțiunilor ei științifice, a cumpărat casa Cezianu (Calea Victoriei 135) și i-a pus-o la dispoziție, dimpreună cu sumele necesare pentru reparație și instalare. Tot atunci s'a cumpărat terenul vecin (Casa Bellu, Calea Victoriei No. 133) precum și grădina Cezianu din fund; iar mai târziu, în 1896, d-l ministru al instrucțiunii publice P. Poni a cumpărat casa Zaleschi (Calea Victoriei No. 137).

Pentru cumpărarea acestor terenuri și a clădirilor de pe ele și pentru reparațiunile și instalarea Academiei într'insele statul a cheltuit următoarele sume:

Casa Cezianu	Lei 310,000·—
„ Bellu	„ 290,000·—
Grădina Cezianu	„ 100,000·—
Reparația casei Cezianu și instalație	„ 50,000·—
Total . . .	Lei 750,000·—
Casa Zaleschi	„ 280,000·—
Sala de ședință și aripa nouă . . .	„ 200,000·—
Total . .	Lei 1,230,000·—

Astfel s'a format locul mare și frumos, care, prin legea specială dela 7 Maiu 1896 a fost dăruit Academiei și care are o fațadă de 132 metri spre calea Victoriei cu o adâncime cam de 150 metri. Acest loc va primi acuma o a treia fațadă spre noul Bulevard care va trece peste Calea Victoriei spre calea Griviței în lungul terenului Cantacuzino-Moruzi (Calea Victoriei 131). Pentru a se căpăta această a treia fațadă este necesar să se cumpere dela Primărie fâșia (1.530 m. p.) ce rămâne din terenul Cantacuzino-Moruzi și pentru care se cere suma de lei 123.520.

*

Biblioteca Academiei cuprinde aproximativ următoarele materiale:

94.011 publicațiuni în peste 150.000 volume,

2.678 publicațiuni periodice române și străine,

6.684 manuscripte (4.694 românești 909 grecești, 633 slave, 63 latine, 159 romanice, 58 germane, 168 orientale).

37.577 documente istorice,

299 obiecte de muzeu,

Colecțiunea de monete și medalii românești vechi și moderne, adunate și dăruite în 1876 de d-l D. A. Sturdza, și desvoltată apoi prin donațiuni ulterioare și prin cumpărături; precum și colecțiunea de monete antice grece și romane a răposatului general Mavros, îmbogățită prin donațiunile d-lui M. C. Sutzu, cuprinzând mai ales monete din orașele Pontice și dela Istru.

Afară de acestea s'au mai primit, în timpii din urmă, biblioteci întregi, cari n'au putut fi catalogate, cum este biblioteca răposatului profesor C. Georgian; mai sunt și arhive de mii de acte necatalogate, cum este arhiva comercială a casei Hagi Constantin Pop dela Sibiiu, de pe la 1780—1830.

Acest material, care crește în fiecare zi și la a cărui catalogare se lucrează fără încetare în toate ramurile: cărți tipărite, manuscripte, documente, stampe, — este ținut la dispoziția studioșilor în toate zilele de lucru zece ore pe zi, iar pentru creșterile cari se adaug se publică buletine sistematice trimestriale spre înlesnirea cercetărilor. In 1910 colecțiunile au sporit cu 7014 volume și broșuri tipărite, 5046 numere de reviste române și străine 246 volume manuscripte, 2790 documente istorice, 147 stampe și portrete, 44 atlase și hărți geografice, 495 fotografii, 17.183 foi volante, etc.; în acelaș an s'au comunicat la 12.643 cetitori, 32.044 volume și la 141 învățați s'au împrumutat acasă 575 volume; manuscripte au fost consultate de 1.689 persoane și 39.708 documente de 416 persoane.

*

Locul în care se află acuma instalată Academia și colecțiunile ei — cea mai mare comoară de material științific, mai ales pentru istoria națională, care s'a adunat vreodată — este înjghebat din împreunarea a două case particulare (casele Cezianu în Zaleschi), la care s'au adaus sala de ședințe și câteva încăperi construite din nou.

Acest local este cu totul neîndestulător și nepotrivit pentru colecțiunile științifice cari formează Biblioteca Academiei.

părăsesc și obiceiurile strămoșești, devin „liber-cugetători“ și nu se mai simt atrași de biserică, decât poate atunci când ea le oferă vre-o posițiune sau onoruri. Cele sfinte sunt considerate de acest fel de oameni, ca menite pentru prostime și nu pentru capete luminate.

Persistând în această direcțiune de desvoltare este firesc ca creștinismul, mărturisit de toți, să degenereze într'un fel de formalism, respectat de unii și desprețuit de alții, și să nu atingă scopurile sublime ale dumnezeescului său fondator. Isus, Fiiul omului, a propoveduit prin fapte și prin cuvinte principiile mântuirei omenești, însă de forme evangheliștii nu știu să ne spună nimic. Impărăția lui Dumnezeu, în care se concentrează toate învățăturile Mântuitoriului, n'are nici hotare, nici diregători, nici stăpâni, nici sluji, nici ostași, nici vameși. Bătrâni și tineri, învățați și proști, bogați și săraci, chiar și păcătoși — toți deopotrivă — pot deveni cetățeni ai acestei minunate Impărății, fără ca mai înainte să fie supuși unor formalități oarecare. Cu toate că oameni au să constitue Impărăția și pe pământ fiind încă, ea nu este a trupurilor, a materiei și a formei, ci a duhurilor, a spiritelor și a sufletelor. Gândirea, simțirea și făptuirea nobilă și distinsă, personificată în Iisus Hristos, leagă între sine pe cetățenii ei și o face nebiruită pentru toate veacurile. Dacă organizațiunea bisericii noastre se întemeiază cu toate aceste pe forme anumite, acestea nu pot avea alt scop, decât a ușora creștinului aflarea căii adevărului, ce duce spre Impărăția lui Dumnezeu. Duhul însă rămâne în toate împrejurările fondul, esența și ființa bisericii.

Fiecare din noi are în viața sa prea dese prilejuri a se convinge de neputințele sale, când e vorba de a nu se abate din calea adevărului. Lumea și ispitele ei nenumărate ne împing în fiecare clipă spre păcat. Nu biruim aceste ispite, dacă nu ni se întinde o mână binecuvântată și puternică, care ne ajută și ne ridică sufletește, când noi am desnădăjduit și am căzut la pământ. Rostirea și ascultarea cu *pricepere* a rugăciunilor și cântărilor bisericești, ne întărește în stăruința noastră spre bine, și ne luminează din nou și iarăș din nou, calea ce duce spre Impărăția lui Dumnezeu. Un „Tatăl-nostru“, sforăit ca o gimnastică de limbă, cu gândul rostitoriului cine știe unde, rămâne fără nici un efect. Când însă pronunțăm aceeași prea frumoasă rugăciune, căutând a ne da samă de importanța fiecărui cuvânt și de înțelesul lui adânc, firea noastră se însenineazā, se înveselește și se întărește; simțim mâna binecuvântată care ni se întinde și ne ridică. Și de câteori procedăm astfel, de atâtea ori simțim acelaș efect, întocmai cum ne înveselim și ne bucurăm de frumusețile primăverei în fiecare an, cu toate că ele sunt totdeuna aceleași și se repetă vecinic. Cine săvârșește cu evlavia cuvenită ceremoniile religioase și cine le urmărește cu aceeași evlavie, ese din biserică în altă stare sufletească, decum a intrat. In gândirea și simțirea lui, adecă în viața sa duhovnicească, s'a petrecut o frământare, o schimbare, un proces de nobilitare; omul a făcut un pas înainte spre bine, spre adevăr, spre Impărăția lui Dumnezeu. Rugăciunile și cântările bisericești, cari nu sunt decât parafrase ingenioase ale cuvintelor pline de dar rostite de Iisus, au un farmec deosebit: și de le-ai rosti și auzi de nenumărate ori, totdeuna se deschid nouă adâncimi și nouă frumuseți ale înțelesului lor.

Ceice au rămas credincioși bisericii și nu disting altceva în rugăciuni și slujbe dumnezeești decât forma lor goală, se asamănă unui drumeț, care pășește voinicește înainte, se ferește de prăpăstii, rămâne însă tot departe de ținta călătoriei sale. El știe unde vrea să ajungă, dar în loc să caute după luminele ce i se aprind în drum, închide ochii și rămâne pe întunerec.

Mai rău o nimeresc ceice se încred numai în puterea lor proprie și cu surisul pe buze își croiesc un drum al vieții alăturea de biserică. Ei pot să aibă multă știință de carte, pot să strângă comori pe pământ, pot să dobândească mari onoruri ale lumei, însă drumul spre bine și adevăr numai cu anevoie au să-l găsească, și n'au să se facă părtași nici de fericirea vremelnică, cu atât mai puțin de cea vecinică.

Din parlament. Guvernul a cerut o nouă indemnisare, pe o lună, și dieta a votat-o, în ședința de Sâmbătă. Indemnisarea a fost cerută în vederea faptului, că deși budgetul e votat, mai are să fie votată legea apropriațiunii, asupra căreia se începe discuția în dietă probabil Mercuri, și la care oposiția vrea să insceneze o luptă mare parlamentară, pentru a împedeca începerea discuției asupra reformelor militare.

Dela sfântul sinod. In ședințele din urmă sfântul sinod al României a ascultat fasiunile martorilor ascultați în procesele pe cari are să le judece, apoi apărarea Episcopului dela Roman și a Mitropolitului Primat, cari au cerut unele întregiri și ascultare de martori noi. In ședința de astăzi, Luni, Sfântul sinod va satisface acestor cereri, apoi va proceda la aducerea judecății.

Din istoria luptelor noastre pentru ortodoxie.

O aniversare.

(1761—1911).

In vara acestui an se împlinesc trei jumătăți de veac, de când pe urma celor mai crâncene lupte ale neamului nostru pentru credința sa a pătruns în sfârșit în Ardeal la Românii „neuniți“ și o sămânță de lumină, dreptate și de mângâiere.

După Paștile anului 1761 a sosit în Ardeal episcopul sârbesc din Buda, Dionisie Novacovici, destinat a fi vlădică Românilor ortodocși din Ardeal. Nu venia singur, ci deodată cu alt „pacificator“, cu generalul Buccov, care nu se prea încredea în puterea armelor sale de fer, nici în îndoelnicul resultat al unei întârziate opere de pacificare. Și avea motive suficiente de a se îndoi. In fața lui, ca și a Curții din Viena și a clerului unit din Ardeal, stătea desvălită și sdrobită o muncă și sforțare neurmată a unui restimp de peste 60 de ani și pe ruinele proaspete ale siluirii de conștiinți și ale politicei religioase plină de violențe a cercurilor dela cârmuire, înălțase în numele Românilor steagul roșu al legitimei revolte un călugăr din Munții-Apusenî.

Acest Sofronie din Cioara, care „a pus țara în foc și în flacări“, nu era o unealtă în mâna străinilor, cum încearcă unii a ni-l înfățișa, ci unii din marii luptători ai Românilor ortodocși, cari în cursul veacului al XVIII-lea prin alipirea neclintită la legea lor și prin risicul vieții proprii au făcut să triumfeze din nou biserica noastră.

In arhiva ministeriului de externe din Moscova se află o admirabilă petițiune a Românilor din Ardeal către împărăteasa Rușilor Elisaveta Petrovna, subscrisă de cei mai de seamă representanți ai Românilor din Ardeal — patru călugări, șase preoți și patru mireni. Numele lor ne reamintește un șir întreg de prigoniri ce le-au suferit acești martiri ai credinții, peste cari noi urmașii am pus vălul uitării ingrate, în vreme ce adversarii lor nu au încetat a i acoperi cu cele mai sfruntate calumnii.

Intre cei subscrișî locul de frunte îi compete fără îndoială ieromonahului Nicodim, care a și înaintat petiția amintită la împărăteasa rusească. Acest călugăr simplu și fără de o cultură mai înaltă s'a presentat împreună cu George Buna, un țăran român, în fruntea unei deputațiuni la Curtea din Viena și a predat o petiție care cuprindea plângerile Românilor ortodocși. Cum însă pe atunci nu li se îngăduia nici măcar a se plânge, călugărul Nicodim a ajuns în primejdia de a fi prins și internat într'o temniță din Austria, unde deodată cu lumina zilei avea să-și peardă și zelul pentru legea sa. Cu ajutorul ambasadorului rusesc a scăpat însă, refugiindu-se în Rusia, împreună cu un mirean, cu Ioan al lui Avram din Aciliu. In Rusia a petrecut cu mici întreruperi până în vara anului 1761, lucrând și de acolo pentru frații săi de acasă și îndemnând mai de multeori guvernul rusesc să intervină pe cale diplomatică în favorul Românilor ortodocși din Ardeal. In anul 1757 a venit în Muntenie, unde s'a întâlnit cu soții săi de luptă și a scris petițiunea amintită. In acelaș an s'a întors din nou în Rusia, unde nu peste mult i-a urmat și vechiul său tovarăș, Ioan, acum popa din Aciliu, ca să reprezinte și mai departe cauza Românilor ortodocși înaintea împărătesei Elisabeta Petrovna, aliata Austriei. Pentru toate aceste străduințe ale sale zelosul călugăr a primit ca răsplată exilul pe viață. Mai mult nu i-a fost cu putință să între în Ardeal, fiind considerat de curtea din Viena ca un „impostor“ foarte periculos. Așa a gustat și el până în sfârșit, ca și Nicolae de Balomir și călugărul Sofronie, pânea amară a exilului.

Alături de revoluțiunea lui Sofronie a fost de sigur și acțiunea călugărului Nicodim unul din motivele, cari au determinat cercurile din Viena a grăbi cu numirea episcopului ortodox pentru Ardeal. Un protocol al senatului rusesc din acea vreme,*) în care se schițează toată cauza Românilor și toate intervențiunile Rusiei pentru Românii din Ardeal, ne arată cu câtă bunăvoință a solicitat împărăteasa Rusiei la Curtea din Viena acordarea libertății religioase coreligionarilor săi din Transilvania, și când s'a convins că toate promisiunile ce le-a primit, au rămas neîmplinite, atunci a îndrumat pe ambasadorul ei din Viena, să facă atentă Curtea din Viena cu toată seriositatea, că în viitor nu va mai reînoi alianța, ce era încheiată între cele două state, dacă nu se va statori într'un punct deosebit al tratatului de alianță deplina libertate religioasă pe seama Românilor ortodocși, și dacă nu va declara Curtea din Viena solemn, că în viitor vor fi tratați Românii cu indulgența ce se cuvine celor de o credință cu aliata Austriei.

Așa, pe urma revoluțiunii desperate a călugărului Sofronie și prin intervenția rusească provocată de călugărul Nicodim și de popa Ioan din Aciliu, am primit în Ardeal de episcop ortodox pe Dionisie Novacovici.

Triumful a fost pe de a întregul al nostru, al bisericii ortodoxe, în care a rămas „tot fruntea“ Românilor, iar dezastrul pe toată linia l-au suferit aceia, cari au încercat să sdrobească unitatea sufletească a unui neam. I-a copleșit acea putere internă, adâncă și de viață făcătoare a neamului nostru, care a biruit și până atunci în atâtea împrejurări ostile nouă.

Consoripția făcută în anul 1762 a isbutit să înfățișeze numai 25 de mii de familii unite, față de 128 de mii ortodoxe.

Iată, de ce trebue să aducem prinosul nostru de admirație acestor martiri ai credinții, cari au îndurat cu resemnare moartea și loviturile cele mai grele, temnițe și pedepse nenumărate, pururea rugând „pe milostivul Dzeu — cum spuneau așa de frumos Făgărășenii, — ca să ne întărească mintea și inima și gleznele picioarelor noastre, ca să nu ne clătim sau să rătăcim din pravoslavnica noastră credință, ci cu duhul puterii sale întărindu-ne, neclătiți să rămânem de supărările celor ce să oștesc asupra turmei sale“.

Prin lupta lor ei au luminat încă odată puternic și măreț un adevăr etern: că viața sufletească și religioasă a unui popor nu se supune nici unei presiuni externe și mehanice; pentruca s'o poți îndrepta cu succes într'o parte sau alta a evoluției sale, trebue să i cunoști bine toate calitățile și să-i distingi clar cele imediat înrudite cu viața lui.

De aceea s'a dărâmat și atunci „opera sfintei uniri“, spre bucuria celei mai mari părți a Românilor.

Spre a desvăli o parte din sbuciumările și frământările Românilor între anii 1744—1761 public aici câteva documente inedite din arhivele din Carlovițș și Moscova. Impreună cu alte multe documente, ce am isbutit să le aflu acolo, ele vor forma cuprinsul unei lucrări, pe care o voiu tipări încă în cursul acestui an.

I.

Petițiunea Românilor ortodocși către împărăteasa Rusiei Elisabeta Petrovna, scoasă din Arhiva principală a Ministeriului de externe din Moscova (Registru nr. 97, anul 1757 nr. 3). A înaintat-o călugărul Nicodim în 24 Septemvrie 1755.

Smerită a noastră instanție către Pre Blagocestiva, Preluminata, Preînălțat-a, Milostiva și Obladuitoare a toată Rusia și atot creștinescului norod, care sânt în dogmele credinței Sfintei și marei Besearici a răsăritului, Credincioasăi și de Hristos Iubitoarea *Impărăteasa Elisaveta Petrovna*. A noastră milostivă Patroană. Dela Tatăl Dumnezeu Domnul nostru Isus Cristos — Sănătate, bună viață, întărire, bucurie și cea către vrășmași biruință poftim Luminatei Impărății tale, Noi Ticăloșii cari ne aflăm sub biruința împărății a romii, în țara Transilvania. Care ne iaste sufletul nostru întristat până la moarte pentru sila eresului unații. Drept aciasta și noi fiind împilați întru acest întunerec, ieromonași și monași, preoți mireani și casnici mireani, la altă față neavând unde năzui, fără numai cădem cu smerenie la Luminată-ți fața înălțimii ciai de Dumnezeu încoronate a Impărății tale, cu aciastă smerită plângere și prin osteninta acestui cuvios părinte Nicodim Ieromonah: știindu-te noi Prealuminată împărăția te, că ești fiica cea adevărată și aleasă a bisericii, îndreptătoarea cea lăudată a politiei, slava cia luminată a pravoslavnicilor și luminată sprijineală a creștinătății, știm că au supărat și mai nainte de aciasta și alții Luminată-ți fața Impărății tale, ci nu ne-au venit nici o adevărată știință — iar acum cădem cu smerită plecăciune, rugându ne luminate ți feații împărății tale — Să te milostivești spre noi și să ne scoți dintru aciastă patimă, că știm că ești de Dumnezeu dăruită cu puterea aciasta, că suntem năcăjiți așa tocma, ca și mai de nainte creștinii în vremile împăraților celor tirani, în temnițe în obezi și în legături, ne țin atât cât și moarte ne vine multora dintru acea patimă, — și besearicile și schiturile le pradă și am jăluit dintru noi și la împărăția aciasta a noastră și ni-au răspuns că nu sileaște, iar dacă am venit la casele noastre nimica pace nu avem, numai ne sileso ca să jurăm întru aceale dogme, au deaca

*) Acest protocol se află în arhiva numită din Moscova, în copie și la mine.

---

1. *Localul actual este neindestulător*, pentrucă toate încăperile lui sunt pline cu rafturi de cărți, îndesate atât de mult unele lângă altele, încât nu este cu putință a mai așeza altele, iar aceste rafturi sunt atât de pline de cărți, încât în multe locuri volumele adause ca continuare stau așezate grămezi, fără să poată fi puse la locul cuvenit. Toate dubletele de cărți sunt păstrate în două încăperi din fosta Monetărie a statului, unde cu greutate și cu mare pierdere de timp trebuesc căutate, când este trebuință de ele.

In aceeaș stare este și depozitul de manuscripte și de documente.

Pentru folosirea acestor două mari clase de material de studiu s'au organizat două săli de lucru. In sala cărților tipărite sunt numai 32 locuri, cari foarte des sunt ocupate, și atunci este necesar a se da scaune suplementare, ceeace strâmtorează și împedecă pe cercetători în lucrarea lor. In sala de lucru a manuscriptelor sunt 14 locuri și adeseori sunt neîndestulătoare. Nici un local potrivit pentru studiu stampelor, al hărților geografice și al portretelor; nici o instalație potrivită pentru cercetarea publicațiilor de format mare; nici o instalație pentru păstrarea monetelor și studiarea colecțiunilor numismatice.

2. *Localul actual este nepotrivit*, pentrucă, fiind înjghebat din două case private, el nu întrunește nici una din condițiile indispenzabile pentru un local de bibliotecă. Depozitele de cărți nu sunt așezate în jurul său lângă sala de lucru ci unele sunt depărtate de această sală, astfel că personalul de serviciu pierde mult timp spre a aduce cărțile în sala de lucru și spre a le duce înapoi la locul lor.

Apoi localul nefiind încălzit prin calorifer, se produce iarna o foarte mare diferință de temperatură între încăperile de lucru, coridoare și depozite, ceeace este dăunător atât pentru cărți, cât și pentru sănătatea personalului.

3. *Acest local este nesigur*, pentrucă nu întrunește nici una din condițiile indispenzabile unui local destinat a păstra în siguranță depozite de bibliotecă:

Coperișul la amândouă casele împreunate este întreg de lemn acoperit cu tablă de fier; tavanurile sunt toate de lemn și de trestie; casele sunt despărțite numai cu lărgimea stradei de casa Pascal (Calea Victoriei 196), ocupată acum de Administrația Financiară de Ilfov, așa că în caz de foc la acea casă, localul Academiei ar fi în primejdie de a fi nimicit împreună cu colecțiile dintr'însul.

Neputându-se instala calorifer localul actual se încălzește — cât este absolut necesar, — cu focuri în 26 sobe. Se înțelege cât de mare este primejdia zilnică, cu toate îngrijirile și supravegherea.

Starea de lucruri de acuma nu poate și nu trebue să mai dureze.

(Va urma)

nu, de loc ne pun la închisoare şi de acolo nu putem să scăpăm, ci numai au să ne lăpădăm de credinţă, au să murim închişi şi în locuri streine, fugându de vrăjmaşii noştri uniţi. Care mult necazul, grea povara şi întunecată rătăcirea noastră văzânduo împărăţ'a ta şi fiind şi noi oi din oile staulului păstorilor împărăţiei tale, apucându-ne lupii cei răpitori de suflet şi stricându-ne din credinţa cea pravoslavnică, care mulţi dintru noi nu ne-am pomenit întru acest eres — şi de nu să va strica acuma acest eres la început, aşa va rămânea în veac. — Ci să te milostiveşti Luminată Impărăţia ta spre sufletele noastre, care întunearece de suflete să pogor întru adâncul pierzării pentru rea rătăcire. Văzând şi noi luminatăţi Impărăţia ta, că străluceşte creştinătatea întrânsa, dumnezeiască podoabă împrumuseţată cu bunătatea faptelor, înţelepciunea cia politicească, dar însoţit cu râvna cia creştinească, sfatul cel mare, dar însoţit cu puterea credinţii, dreptatea cia cu socotinţă şi împreunată cu blândeaţea şi cu îndelungă răbdarea: Insă decât toate acestea ale luminatei împărăţiei tale vrednice de laudă bunătăţi şi noi ticăloşii adevărat înţelegând şi luminat auzind luminată-ţi multa-ţi cucerire cia către ciale dumnezeeşti, cu aciasta şi pe Dumnezeu cu faptele ciale cuvioase necontenit mărind şi bisearicile cu ascultare cinstind şi ciata bisericească cu facerile ei de bine odihnind şi dumnezeeştile lăcaşuri cu luminate-ţi daruri împodobind, aşa cu multă smerenie plecândune şi noi ticăloşii cu lacrămi ne rugăm luminatei Impărăţiei tale, ca unii maicii milostive şi din fire plecată spre ciale sufleteşti, să primeşti aciastă a noastră cu lacrămi scrisă rugăciune şi priminduo să fie spre lauda lui Dumnezeu unuia în troiţă şi spre folosul sufletelor noastre rugătorilor împărăţiei tale: Ieromonaşilor şi preoţilor mireani şi spre bucuria tuturor de obşte şi întru nemuritoare pomenirea neamului luminatei Impărăţiei tale Pentru care mare milostivirea Impărăţii tale cu multă şi smerită plecăciune închinându-ne sărutăm făcătoarea de bine şi milostivă-ţi mâna Impărăţiei tale către Dumnezeu rugători, poftind ca dumnezeescul dar ce au păzit pe preavoslavnicii împăraţi, şi păzească şi pe Luminată Impărăţia ta întru luminat scaunul împărăţiei tale, în pace, în . . . cu slavă, lăudată şi cu norocire adevărată, şi să-ţi fie stâlp tare împotriva tuturor pismeşilor văzuţi şi nevăzuţi, ca să poată tot pravoslavnicul norod viia sub luminate-ţi aripi a împărăţiei tale în pace, lăudând numele Tatălui şi al Fiiului şi al Duhului sfânt, Amin.

Teodosie ieromonah, Daniil ieromonah, Stefan ieromonah, Nicodim monah, Avraam erei, Petru erei, Ion erei, Cozma erei, Avram erei, Mucienic erei, Oprea Micleuş, Filimon Vintilă, Avram Deleanu, Constandin Petric.

(Va urma),

Academia Română.

Institutul Otteteleşanu.

Cu începerea viitorului an şcolar 1911—12 se vor primi şasesprezece eleve în institutul de fete dela *Măgurele* (Ilfov), fundat de Ioan Otteteleşanu şi înfiinţat de Academia Română, sub Inaltul Patronagiu al Maiestăţii Sale Regelui, cărora li se vor da, conform dispoziţiunii testamentare a răposatului fundator o creştere casnică şi instrucţiunea cuvenită unei *„bune mame de familie fără pretenţiuni sau lux“*.

In tot timpul studiilor de 5 ani, elevele vor avea întreţinerea în institut şi nu vor putea părăsi şcoala până la terminarea studiilor, afară de cazuri de forţă majoră.

Sunt admise în institut copile născute din părinţi români săraci, pe deplin sănătoase, cari până la 10 August 1911 au împlinit 12, dar încă nu 15 ani, au pregătirea ce se dă în şcoalele primare din România şi au obţinut la terminarea cursului primar cel puţin media 7,50. Candidatele cu clase secundare au să prezinte certificatele de clase secundare având media cel puţin 6.

Nu se admit dispense de nici un fel.

A doua soră nu poate fi admisă în institut, decât numai după trecerea a cel puţin trei ani dela absolvirea celei dintâiu.

Părinţii elevelor primite în institut nu pot să-şi iee fiicele de sfintele sărbători ori pe timpul vacanţelor în familie; direcţiunea îşi reservă dreptul de a da ori nu voe elevelor să petreacă în familie de vacanţe.

Părinţii aspirantelor ori reprezentanţii legali ai acestora au să trimită la Academia Română — *până la 10 August 1911* — cererile însoţite de:

a) act de naştere;

b) act de vaccină;

c) act de paupertate, liberat de autoritatea comunală respectivă, în care se vor arăta: profesiunea părinţilor, starea lor materială; în cas de vor fi pensionari, cuantumul pensionii şi numărul copiilor cu vârsta lor;

d) atestat şcolar despre terminarea claselor primare.

Actul de paupertate trebue să cuprindă *toate* datele arătate mai sus; în cas contrar, el se va înapoia cu celelalte acte şi nu se va mai face înscrierea.

Comisiunea fundaţiunii Otteteleşanu examinând actele şi luând informaţiunile ce va crede de cuviinţă va dispune, ca concurentele cari îndeplinesc condiţiunile mai sus precizate, să fie supuse la un examen de primire, prin care se va constata gradul de pregătire în ceea ce priveşte cetirea şi scrierea, analiza etimologică şi cea sintactică, cele patru operaţiuni, geografia şi istoria ţerilor române.

Concurentele cari nu sunt din România, se admit *fără examen de primire*, în virtutea atestatelor obţinute în şcoalele similare din patria lor, şi au să trimită la Academia Română tot până la 10 August stil vechiu cererile însoţite de actele enumărate mai sus, de un atestat medical şi de o *fotografie* a lor. Actele în limbi străine vor fi însoţite şi de traducerile lor în româneşte. Lipsa fotografiei atrage după sine neînscrierea între candidate şi înapoierea celorlalte acte.

Academia îşi reservă însă dreptul de a face admiterea definitivă a copilelor din afară de regat, numai după ce ele vor fi examinate de medicul institutului.

Resultatele examenelor se vor supune împreună cu toate actele printr'un raport augustului protector al Academiei Române, Maiestăţii Sale Regelui, căruia îi aparţine a decide în privinţa primirii.

Examenele se vor începe în localul Academiei la 12 Septemvrie 1911, ora 8 dimineaţa.

Cu începere dela 16 August părinţii pot ridica actele de naştere, de vaccină şi de studii, cu cari au înscris copilele.

Spre organizarea meseriaşilor şi comercianţilor români.

Rugăminte către obştea noastră.

In lipsa unui birou de informaţiuni bine organizat şi în lipsa organizării temeinice a meseriaşilor şi comercianţilor noştri, nu odată ne găsim în imposibilitatea de a putea da îndrumările şi răspunsurile la nenumăratele întrebări, ce ni se adresează din diferite părţi în întreg decursul timpului.

Spre a preîntâmpina măcar şi numai în parte acest nesfârşit, am crezut a aduce un bun serviciu cauzei, dacă în legătură cu datele despre statul meseriaşilor noştri, vom da în corpul raportului nostru general (Anuar), ce intenţionăm a-l scoate în tipar şi a publica eventual şi pe altă cale şi date privitoare la numeroşii noştri comercianţi, mari şi mici, răsfiraţi prin oraşele, orăşelele şi comunele mai de seamă.

Spre a putea ajunge cu mai multă uşurinţă la scopul descris, îndrăsnim a apela, în legătură cu rugămintea noastră din 25 Maiu 1911, la obştea intelectualilor noştri (preoţi, învăţători, notari, etc.) de pretutindenea să binevoiască a conscrie pe toţi comercianţii şi meseriaşii noştri din partea locului şi anume cu numele şi cu indicarea branşei de meserie, respective comerţ, timpul deschiderii etablisementului propriu, numărul calfelor, al învăţăceilor şi al celuialalt personal aplicat la întreprindere. De mare preţ ar fi, dacă s'ar nota şi capitalul aproximativ investit în întreprindere. Cu o cale s'ar putea arăta: dacă în cutare localitate se simte lipsa de meseriaşi, comercianţi, cârciumari, antreprenori etc.

Ostenelile şi modestele cheltueli, pe cari cărturarii noştri le-ar jertfi cu adunarea şi expedierea la adresa noastră a datelor de sus, ar afla deplină răsplată în marele câştig ce s'ar aduce meseriaşilor şi comercianţilor români, a căror bunăstare şi înflorire stă în strânsă legătură cu întărirea noastră peste tot.

Datele, adresate prezidentului subscris, rugăm a ni se trimete în termin de 30 zile.

Sibiiu, 23 Iunie 1911.

Comitetul „Reuniunii sodalilor români din Sibiiu“, ca comitet central executiv al tuturor Reuniunilor de meseriaşi.

Vic. Tordăşianu prezident. *Stefan Duca* notar.

NOUTĂŢI.

Incheerea festivă a anului şcolar curent 1910/11 la seminarul arhidiecezan „Andreian“ se va face Marţi, în 14/27 Iunie, la 10 ore a. m. în sala institutului pentru festivităţi, premergând serviciu divin de mulţămită şi sevârşirea de părăstas în biserica catedrală pentru odihna sufletului fericitului în Domnul arhiepiscop şi metropolit Andreiu, deoarece în 16/29 a lunei curente, când este aniversarea zilei morţii, elevii sunt îndepărtaţi din Sibiiu.

*

Dela comitat Luni, în 3 Iulie, la orele 9 dimineaţa ţine şedinţă comitetul central electoral al comitatului Sibiiu, în sala mică a casei comitatense, în scopul de a se pronunţa asupra reclamaţiunilor şi observărilor înaintate în contra listelor electorale de pe anul 1912.

*

Teatru în Sibiiu. Aseară, Duminecă, s'a dat în sala „Muzeului Asociaţiunii“ piesa *Răsbunarea*. Este o farsă franţuzească, cu multe situaţii hazlii, scrisă de Labiche. Un bun ansamblu al trupei dlui Z. Bârsanu a ştiut să exploateze cu succes desăvârşit toate părţile comice ale acestei piese. In deosebi dna *Olimpia Bârsanu* a fost admirabilă în rolul unei copile capriţioase şi răsvrătite, care se mărită cu hotărârea rezolută (într'o farsă totul e posibil!) de a-şi tachina în fel şi chip pe viitorul bărbăţel, despre care crede că e părtaş la un omor... Artiştilor, de astă dată nici nu era cu putinţă alt fel, li s'a făcut o primire foarte *călduroasă* în sala Asociaţiei. Astăzi, Luni, se joacă drama „Vânturătorii mărilor“. Inceputul precis la 8 oare seara.

*

Achitare. Curtea cu juraţi din Giula, după o pertractare de câteva zile, a achitat pe fraţii Zsilinszky acuzaţi pentru assinarea deputatului Achim.

*

Dislocări. In primăvara anului viitor se vor face, ca de obicei la doi ani, mai multe dislocări de garnisoane. Vor merge la Viena regimentele de infanterie nr. 39 şi 44.

*

Studente române. *Cornelia Brediceanu*, fiica regretatului deputat Coriolan Brediceanu, şi *Ana Moldovan*, fiica dlui Dr. Cornel Moldovan din Băiţa, au făcut la gimnaziul de stat din Sibiiu examenul primelor patru clase liceale. Le felicităm şi le dorim reuşită şi mai departe.

*

Un mare binefăcător. Aromânul *Ionescu Buşa* a lăsat ministeriului de culte din Bucureşti *o sută de mii* de lei pentru biserica şi şcoala română din comuna Cruşova.

*

Nou episcop reformat. Din Dobriţin se anunţă, că preotul din Böszörmény, *Dr. Balthazár Dezső*, a fost ales episcop al diecezei din stânga Tisei.

*

Reforma pensiunii notarilor. In adunarea comitatului Bihor, ţinută în săptămâna trecută, s'a hotărât, ca notarii după un serviciu de 35 ani să primească salarul întreg ca pensiune; după un serviciu de 10 ani vor primi ca pensiune 50 de procente din salar.

*

Holera în Veneţia. Ziarele vieneze publică o scrisoare primită dela consiliul municipal din Veneţia, care voeşte să desmintă ştirea, că în oraşul lagunelor ar bântui holera. De altă parte ştirile spun, că epidemia este departe de a fi încetat în Veneţia, şi că morţii de holeră se aşează în cosciuguri muiate în var, apoi se aruncă în mare.

*

Şaptezeci şi trei de vagoane de cărăbuşi. Raporturile oficiale arată, că în comitatul Abauj-Torna au fost aduse la autorităţi 727 mii chilograme de cărăbuşi, o cantitate care corespunde unei poveri de 73 de vagoane. Premiile plătite pentru cărăbuşi fac peste 100 de mii de coroane.

*

Pedeapsa cu moarte. E ştiut, că în Portugalia se desfiinţase pedeapsa cu moarte, până şi în armată. In considerare, că în vremea din urmă, monarhiştii au comis dese atentate, un deputat din cameră a propus să se reîntroducă pedepsirea cu moarte. Guvernul aprobă propunerea, şi se crede că parlamentul o va vota. In acest caz conspiratorii monarhişti vor fi osândiţi la moarte.

*

O pedeapsă. Judecătoria din Oppeln a dictat o aspră pedeapsă cizmarului August Kromnik, care pe drumul de ţară a întâlnit o fetiţă de 13 ani şi i-a luat cu puterea zece bani. Numitul cizmar a fost osândit pentru jef la cinci ani de temniţă.

*

Banchet uriaş. In săptămâna trecută agrarii şi-au ţinut congresul în Kecskemét. In onoarea lor s'a dat un uriaş banchet: la 73 de mese mari au şezut 4328 de persoane, cari au consumat 14 măji metrice de carne, 2000 de pâni, peste 16 mii de turte, 280 hectolitri vin şi 3000 de sticle cu apă minerală.

*

Statuia Omfalei. Din Roma se scrie, că un anticar a cumpărat zilele acestea cu 500 de lire o veche statuie a Omfalei (zeiţa lunei la asirieni), găsită de un ţăran în Campania romană. Anticarul a vândut-o cu 300 de mii de lire unui miliardar american, de oarece statul nu voise a-i da preţul de 250 de mii de lire, cât a cerut. Cu toate acestea, la propunerea secretarului de stat pentru artele frumoase, autorităţile italiene vor face proces negustorului pentru vătămarea legii, care opreşte vânzarea la străini a lucrurilor de artă din anticitate, ce se găsesc în Italia.

*

La fondul „Victor şi Eugenia Tordăşian pentru înzestrarea fetelor sărace“, al „Reuniunii meseriaşilor sibieni“, au mai dăruit: familia comersantului Teodor Popescu, 2 cor.; Ioan Martin învăţăcel măsar, 50 bani; familia franzelarului Petru Moga, 40 bani; Nicolae Ciugudean, proprietar, Vingard, 20 bani; Constantin Muşlea, funcţ. la „Albina“, din prilejul onomasticei, 1 cor.; Demetriu Hanea Pantofar, Sadu, 50 bani; Otto Klotz, c. şi reg. locot. la reg. 61 1 cor.; Mihail Ittu, inginer silvic, în loc de cunună pe mormântul directorului şcolar I. Părăianu din Arad, 2 cor.

*

Anunţ Dela oficiul de economie al batalionului 1 din regimentul Nr. 23 de infanterie honvezească în Sibiiu primim următorul anunţ: Comisiunea militară a cercului al VI-lea de honvezi din Cluj a publicat un concurs de oferte pentru furnizarea de producte şi materiale (fân, pae, lemne de foc şi cărbuni de piatră) necesare începând din 1 Septemvrie 1911 până în 31 August 1912, pe seama trupelor de honvezime staţionate în următoarele 12 locuri: Cluj, Aiud, Dej, Mureş-Oşorheiu, Bistriţa, Gherla, Sibiiu, Deva, Braşov, Făgăraş, Kézdivásárhey şi Csikszereda. Pertractările publice ale ofertelor înscris se vor face în zilele din 3 până în 21 Iulie a. c. în localurile oficiale ale casarmelor de honvezi din pomenitele oraşe. Pentru staţiunea din Sibiiu se cer cam 351 măji metrice de fân, tot cam atâtea pae, şi 382 metri cubici lemne de foc. Condiţiile de furnizare şi alte informaţiuni se dau la susamintita comisiune militară, precum şi la toate oficiile de economie ale regimentelor de honvezi. Pertractarea ofertelor pentru Sibiiu se ţine în 3 Iulie a. c.

Cărţi şi reviste.

Revista Asociaţiei generale a învăţătorilor din România nr. 12 din Mai 1911, cuprinde: Al optulea congres învăţătoresc. Blândeţa severă. Măsura memoriei. Unitatea culturală a românilor. Lecţie practică (ortografie). Reforma impozitelor. Viaţa socială în trecutul românesc, şi mai multe articole de literatură. Bibliografii. Ştiri etc.

*

Neamul Românesc Literar, nr. 21 din 5 Iunie 1911 cuprinde: Un exemplu de respect pentru trecut. Cântecul ţăranului, de P. Moraru. Dela manevre, de H. Stahl. Noapte, versuri de P. Papazissu. Scrisori ale lui Bolintineanu, de N. Cartojan. Fragmente din călătoriile lui Vaillant în Moldova şi Muntenia în 1840, de I. Grămadă. Cântece poporale din Bucovina, culese de M. Baciu.

*

Biserica Ortodoxă Română, nr. 2 din Mai 1911, cuprinde: Cuvântare la deschiderea consistorului superior, de I. P. S. Mitropolit Primat. Ciril Lucaris, de C. Erbiceanu. Literatură antireligioasă. Documente ştiinţifice contra necredinţei, de Arhim. I. Scriban. Rolul educativ al Profeţilor. Fericirea veşnică a dreptilor. Pentruce învăţaţii despreţuiau şi urau creştinismul, de Drag. Demetrescu. Pângărirea religiunii ortodoxe creştine, domnitoare în ţara noastră, de T. T. Burada. In cestiunea căsătoriei preoţilor văduvi, de B. Mangâru. Prin Banatul Timişorii, de Nic. M. Popescu. Raport general asupra seminariilor din ţară, de Arh. Callist Botoşeneanu. Creştinismul daco-roman. Cronică. Bibliografie, etc.

Nr. 79/1911. (203) 1—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de învăţător la şcoala noastră confesională gr. ort. din **Ocolişul-mare** prin aceasta se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român".

a) Emolumentele împreunate cu acest post sunt: salariu fundamental 1000 coroane dela cassa bisericii solvibil în rate lunare anticipate, cuartir în natură şi relut de grădină 20 coroane.

b) Dela concurenţi, pe lângă cualificaţiunea legală, se mai cere a înfiinţa cor bisericesc cu elevii şcolari, ca se poată esecuta răspunsurile liturgice.

Concurenţii sunt datori a conduce şi şcoala de repetiţie şi a propune economia practică în grădina şcolară.

Concurenţii să se presinte în vre-o Duminecă înainte de alegere în biserică, spre a-şi arăta desteritatea în cântări.

Concurenţii au a şi înainta cererile concursuale, înzestrate cu documentele necesare, în terminul deschis, oficiului protopresbiteral al Lupşei.

Ocolişul-mare, 20 Maiu st. v. 1911.

Nestor Manciu par., pres. com. par. — **Andreiu Muntean** not. com.

Ad. Nr. 327/1911.
Văzut: **Vasile Gan** protopop.

Nr. 469/1911. (191) 3—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de învăţător la şcoala confesională din **Broşteni**, tractul Mercurei, prin aceasta să scrie concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român".

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 600 coroane din repartiţii de pe popor, iar restul până la 1000 coroane se va cere dela stat. La cuincuenalii alesul poate reflecta numai după un serviciu de 5 ani fără întrerupere la această şcoală.

Invăţătorul ales este deobligat a învăţa pe copii răspunsurile liturgice, ai conduce şi a cânta cu ei în biserică şi a ţinea strană în Dumineci şi sărbători.

Concurenţii au aşi înainta cererile concursuale înzestrate cu documentele necesare în terminul deschis oficiului protopresbiteral al Mercurei, având a se presenta în una din Dumineci sau sărbători la biserică spre a face cunoştinţă cu poporul.

Broşteni, 24 Maiu 1911.

Ioachim Marcu paroh, prez. com. par.

Vidi: **Avr. S. Pecurariu** protopresbiter.

Nr. 423/1911 prot. (185) 3—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de clasa a III-a **Proştea**, protopresbiteratul Agnitei, în urma ordinului P. V. Consistor Arhidiecezan din 26 Aprilie 1911 Nr. 4869 Bis., se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima anunţare în „Telegraful Român".

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasionate în coala B. pentru întregirea venitelor dela stat.

Petenţii să-şi trimită rugările împreună cu documentele de lipsă după normele în vigoare în terminul indicat subsemnatului oficiu protopresbiteral şi cu prealabila încuviinţare a acestuia să se prezenteze în vre-o Duminecă ori sărbătoare la biserică spre a cânta şi cuvânta, eventual a celebra.

Agnita, 31 Maiu 1911.

Ioachim Muntean protopop.

Nr. 477/911. (187) 2—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de capelan cu drept de succesiune în parohia de clasa a III a **Dobârca**, protopresbiteratul Mercurea, se escrie concurs conform Venerabilei resoluţiuni consistoriale dto 7 Iunie 1911 Nr. 6764 cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român".

Emolumentele acestui post de capelan sunt jumătate din toate venitele parohiale, afară de congruă.

Petiţiunile se vor înainta instruate cu documentele prescrise de legile în vigoare în terminul indicat, oficiului protopresbiteral subscris, îndatorându-se concurenţii a se prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare în biserică spre a fi cunoscuţi poporului.

Mercurea, 15 Iunie 1911.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Mercurea în conţelegere cu comitetul parohial concernent.

Avr. S. Pecurariu protopresbiter.

Nr. 7026 Bis. 1911. (196) 2—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de paroh în comuna bisericească de a III-a clasă **Ruda** cu filiile **Plop** şi **Poeniţa-Voeni** se publică din oficiu concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în foaia „Telegraful Român".

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasionate în coala B. despre ajutorul dela stat.

Petenţii vor aşterne suplicele concursuale, instruate conform legilor în vigoare în terminul deschis Consistorului arhidiecezan.

Sibiiu, din şedinţa consistorului arhidiecezan, ca senat bisericesc, ţinută la 7/20 Iuniu 1911.

Consistorul arhidiecezan

Anunţ de licitaţiune.

Duminecă în 19 Iunie (2 Iulie) **a. c.** se dă prin licitaţiune minuendă în intreprindere facerea a 250.000 de cărămidă pentru biserica din Şugag.

Licitaţiunea se va ţinea la 2 oare d. a. în şcoala confesională din loc.

Doritorii de a întreprinde acest lucru să se prezenteze în ziua amintită dimpreună cu documentele recomandatoare ce vor fi având.

Condiţiunile de licitare şi lucrare se pot ceti în fiecare zi dela 8—11 oare la oficiul parohial.

Intreprinzătorul nu are dreptul de a pretinde diurne s'au alte spese de călătorie.

Cei ce doresc a lua parte la licitaţie sunt datori a depune un revers că cunosc condiţiunile sub cari se dă această lucrare în întreprindere şi se supun acelora sub urmările legii.

Şugag, în 4/17 Iunie 1911.

Pentru epitropia bis.:

G. Perian par. gr. or. — **Nicolae Bogdan** epitrop I.

(193) 3—3

Nr. 335 F. G. — 1911. (189) 2—3

Concurs.

Pentru conferirea de stipendii din **„Fundaţiunea lui Gozsdu" pe anul şcolar 1911/12** la şcoalele medii, facultăţi, universităţi, şi şcoalele de cadeţi la armata comună şi honvezi — se publică următoriul concurs:

1. Concurentul să documenteze cu documente originale sau autenticate de notarul public:

a) că este fiu de cetăţean ungar şi aparţine bisericii ortodoxe orientale române, spre care scop se recere extrasul din matricula botezaţilor provăzut cu clauzula parohului competent, că şi de prezent aparţine bisericei greco-orientale române;

b) că studiază cu succes bun la vre-un institut public din patrie, spre care scop studenţii dela şcoalele medii să prezinte atestatul despre anul şcolar 1910—11 iar cei dela facultăţi şi universităţi indicele despre toate semestrele ascultate până acum;

c) că averea proprie şi a părinţilor nu e de ajuns să acopere toate trebuinţele pentru creşterea concurentului, spre care scop să producă atestat dela diregătoria politică competentă. Atestatul să cuprindă date pozitive despre această avere şi să fie subscris şi de preotul locului, iar dacă n'ar fi acolo preot, ori este înrudit cu concurentul trebuie să fie subscris din partea protopopului concernent.

2. Dacă concurentul a întrerupt studiile, să producă atestat oficios despre ocupaţiunea şi despre purtarea sa morală pe acest timp.

3. Concurentul să arete în petiţiune specialitatea la care şi locul unde voieşte a continua studiile şi dacă foloseşte şi alt stipendiu.

4. Cel ce voieşte să studieze în străinătate să arete necesitatea de a continua studiile în străinătate, ca să se poată exopera concesiunea ministerială.

5. Stipendiile la şcoalele de cadeţi, numai atunci se vor solvi comandei şcolară, dacă stipendiatul va documenta, că este primit de elev regulat.

6. Petiţiunea instruată cu documentele susamintite este a se adresa reprezentanţii Fundaţiunei lui Gozsdu (Budapest VII Holló utcza 8 sz.) până la 23 Iuliu (5 Iugust) a. c.

7. Toţi stipendiştii actuali să provoacă, ca până la 2/15 Iulie a. c., să arete rezultatul studiilor din anul şcolar 1910/11, căci altcum se va sista stipendiul, respective ajutorul avut.

8. Petiţiunile defectuos instruate sau sosite după termin nu vor fi considerate.

9. Concurentul să indice în petiţiune locul şi poşta ultimă unde este a i-se trimite rezoluţiunea reprezentanţei.

Din şedinţa comitetului fundaţiunii lui Gozsdu, ţinută în Iunie 1911.

Comitetul.

Nr. 428/1911 prot. (186) 2—3

Concurs.

Pentru întregirea postului vacant de învăţător la şcoala noastră din **Şoarşul-mare**, protopresbiteratul Agnitei, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în „Telegraful Român".

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 1. Salar fundamental de 600 cor. din repartiţie dela popor, la mai mult parohia nu se obligă; iar întregirea de 400 cor. şi cvincvenalele se vor cere dela stat după documentele celui ales. 2. Locuinţă în edificiul şcoalei 3. Trei (3) stânjini lemne de foc dela comuna politică. 4. Două parţele mici de pământ, una lângă ţintirim şi alta în „verzarie" spre folosinţă.

Invăţătorul e obligat să ţină strana la Vecernie şi la Utrenie în Dumineci şi sărbători şi să cânte cu elevii la Sf. liturghie în biserică.

Petenţii să trimită subsemnatului în terminul indicat rugările împreună cu documentele de lipsă conform normelor în vigoare şi să se prezenteze în vre-o Duminecă sau sărbătoare în biserică spre a face cunoştinţă cu poporul.

Agnita, 1 Iunie 1911.

Oficiul protopresbiteral gr. or. român al Agnitei în înţelegere cu comitetul parohial concernent.

Ioachim Muntean protopop.

O chilie mobilată

cu întrare separată este de închiriat
= pe Strada **Schewis Nr. 5.** =

(199) 3—3

Publicare de licitaţiune.

Pe basa planului şi preliminariului de spese aprobate de Preaveneratul Consistoriu Arhidiecesan, se publică licitaţiune minuendă, pentru a se da în întreprindere edificarea bisericei rom. gr. or. din Cenade, protopopiatul Mercurei.

Licitaţiunea se va ţinea în 9/26 Iulie a. c. în Cenade (Szász Csanád) la 5 ore p. m.

Preţul de strigare este de 12000 Cor. după care sumă licitanţii au a depune 5% ca vadiu în bani gata sau în hârtii de valoare. Comitetul îşi reservă dreptul, de a da în întreprindere zidirea aceluia dintre minus oferenţi, în care va avea mai multă încredere.

Planul şi condiţiunile de licitare se pot vedea la oficiul parohial din Cenade unde se pot afla şi alte informaţiuni.

Cenade, la 22 Iunie 1911.

Crucean Mărginean paroh pres. com. par. — **Dumitru Mircea** I. epitrop.

Văzut:

Mercurea, la 22 Iunie (9 Iulie) 1911.

Avram S. Pecurariu protopresbiter.

(200) 2—3

O Damă care ţine mult la îngrijirea sănătoasă a corpului (pielii), în special pentru a înlătura lintiţele şi a ajunge la o piele fragedă şi teint alb, — se spală numai cu

Săpun din lapte de crin
marca Cal pe băţ
de Bergmann şi Comp.
Tetschen a/E.

Bucata costă 80 bani, se află de vânzare în toate farmaciile, drogeriile şi parfumăriile. (32) 20—40

Unde se pot procura

REVERENZI

croite cu chic şi lucrate bine? Numai la

IOAN PETRAŞCU

măestru croitor, Sibiiu, Str. Cisnădiei Nr. 30,

pentrucă el le croeşte foarte bine şi pe lângă că le lucră din material bun le face şi cu un preţ de tot moderat şi la caz de urgenţă le poate face în timpul cel mai scurt posibil.

Să mergem dar la el, să sprijinim industria românească, căci numai astfel putem deveni tari şi mari! [101] 17—52

Telefon 172.

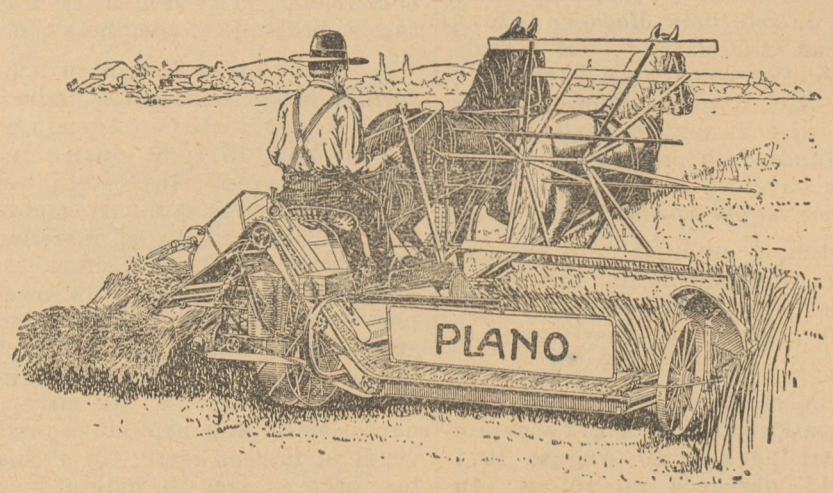

Prima turnătorie de fer sibiiană,

mare fabrică de maşini agricole şi industriale, precum şi mare prăvălie de fer a lui

SAM. WAGNER,

Sibiiu, Piaţa fânului Nr. 1.

Are onoare a anunţa pentru sezonul de vară tot soiul de maşini agricole, precum: **treerători cu mâna cu manej: cu motor încălzit cu benzin dela 2 cai putere în sus, maşini de secerat** cu şi fără **aparat de legat, sfoară pentru legat snopi** prima cualitate cu preţul cel mai redus şi pe lângă garanţie, **cositoare de fân, greble americane, stropitoare de vii** etc., avându-le în marele seu depozit aranjate pentru a-şi putea fieşte cine alege după plac, **cu preţurile cele mai reduse şi condiţiuni foarte avantagioase.**

Cine doreşte a-şi procura astfel de maşini agricole, — se viziteze în prima linie fabrica susnumită, unde va găsi tot ce doreşte, — şi să nu se lase a fi tras pe sfoară de imitatori. (159) 7—10

Redactor responsabil Teodor V. Păcăţian. — Editura şi tiparul tipografiei arhidiecezane.